

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely, Főter 9 szám
Telefon: 42. szám.

Áziratokat nem adunk vissza.

Nyitlőterben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
disztribúcióval, vagy kerettel ellátott hir-
detések természetesen szerinti egy négyzet-
centim. után 8 fill. — Állandó hirdető-
seknél árkedezmény.

Zemplén társadalma és a háboru.

Ankét a főispánnál. — Nagyszabású új akció indul
meg a háboruval összefüggő társadalmi tevékenység
terén. — A főispán hatalmas program-a dása.

— ápr. 1.

Vármegyénk társadalmi életében nagyjelentőségű esemény folyt le e héten a vármegyeházán, ahol *Szinyei Merse* István főispán a megyegyűlés napjának délutánjára összehívta a vármegye közönségének vezető tagjait, a jótékonyági mozgalmak mindig munkára kész résztvevőit, hogy a társadalmi jótékonyágnak egy a vármegyére kiterjedő hatalmas organizációját előkészítsék s egy nagyobb arányú és intenzív társadalmi munkálkodás kereteit megbeszéljék.

Nem férhet hozzá kétség, hogy ez az összejevetel, — melyre lelkes készséggel és minden nemes akció iránt megszokott fogékony-ságával gyűlt egybe Zemplén társadalma és különösen a vármegye fáradhatatlan, hazafias hölgyvilága, — határköve lesz a zempléni társadalmi mozgalomnak, a zempléni társadalom tevékenységének a háboru okozta sebek gyógyítása terén. Az a mindenre kiterjedő hatalmas munkaprogram, melyet a főispán az értekezlet elé tárt, legjobb hitünk szerint a lelkes és rátermett munkatársaink egész légióját fogja sorakoztatni Zemplénben a most kibontott zászló alá.

Zemplén közönsége eddig is a legnagyobb elismerésre méltó buzgalommal és áldozatkészséggel karolta fel a háborus jótékonyági akciók minden ágát; most, hogy ezek a részlet-akciók egy hatalmas szervezetbe fognak összekapcsolódni s egységes tervek szerint, nagy apparátussal új lendületre kapnak: bizonyos, hogy az óhajtott célok megvalósulása sokszorta közelebb jött és sokszorta tökéletesebben fog bekövetkezni.

Az értekezlet lefolyásáról s az elnöklő főispánnak az akció tervét és célját részletesen ismertető beszédéről a következő tudósításunk számol be:

Az értekezletet összehívó főispán melegen üdvözölte a felette nagy számban megjelent urhölgyeket és urakat s köszönetét fejezvé ki a nagy érdeklődésért, kifejtette azon nagy feladatokat, melyeket az immár 20 hónapja dúló háboru ró rá a társadalomra s kifejté azon feladatokat, melyek a háboru által megváltozott szociális és humanitárius követelmények folytán várnak a társadalomra s épen ezért hangoztatja, hogy az egységes szervezkedés legfőbb kötelességünk képezi.

Bámulattal adózik, — ugymond

— a zempléni vármegyei honleányok s a humanitárius egyleteket vezető s azokban közreműködő férfiak önfeláldozó tevékenységének s annál inkább reméli, hogy ezen társadalom, mely előtt ily követésre méltó ragyogó példák állanak; a szervezkedés szükségét átérzi s a társadalom minden tagja önként foglalkozni a munkával s mindegyik tagja magát a nemzeti becsület őrtálló katonájának fogja tartani a társadalmi együttes működés mezején, melyet a szeretetnek kell irányítania s minden gyűlölködésnek el kell nemulnia.

A feladatokat két részre osztja maga az élet és pedig azokra, melyek azonnal végrehajtandók s melyekre későbbi időre kell előkészülnünk.

Kifejté, hogy vármegyénknek kétszeres feladatot kell végezni, mert nemcsak a háboru által okozott általános sebeket, hanem az orosz betörés folytán elpusztult felvidék bajait is orvosolnunk kell. Erre nézve bejelenti, hogy a hivatali elődje és a vármegye alispánja által megindított országos gyűlés eredményezett eddig összesen 103798 kor. 79 fillért, melyből 64379 kor. 39 fill. még hivatali elődje alatt folyt be s melyből eddig a pillanatnyi segélyeken kívül vetőmag beszerzési költségek is adtak s a végleges felhasználás később fog megtörténni.

E téren a vármegye társadalmának főfeladatát kell, hogy képezze az akció anyagi s erkölcsi támogatása s a majdan felépülő lakházakba a berendezési tárgyak s gazdasági eszközök, házi állatok adományozása, a Négyelet által rendezendő sorsjáték anyagi sikerének biztosítása!

A hadbavonultak családtagjainak segélyezési kérdése, a hadiárvek és rokkantak ügyének felkarolása legszentebb kötelességünknek kell, hogy képezze s ezért részletesen kifejti azon módokat, melyekkel a praktikus, illetve jó megoldás lehetséges s felkéri a helyi bizottságok összes tagjait, a lelkes és tanító urakat, lelkes hölgyeket, hogy gyakran győződjenek meg személyesen az összes hadbavonultak családjainak lakásukban való felkeresése útján arról, nem szenved-e valamelyikük anyagi szükségét, nincs-e szüksége tanácsra, bátorításra s vajjon rendszeren megkapják-e segélyüket s azt tényleg a törvényes célra használják-e fel. Csak így lehet megnyugtató eredményt elérnünk s csak így akadályozhatjuk meg azt, hogy a hadiárvek s rokkantak addig is, míg az állami segítséget megkaphatják, nélkülözést ne szenvedjenek.

Örömmel üdvözli azon mozgalmat, hogy a Vörös Kereszt Egylet már az egész vármegyében megalakult s kifejti, hogy mindazon helyeken, hol Négyelet, vagy ily célú egylet nincs, felkarolhatja a Vörös Kereszt egylet ezen összes társadalmi s humanitárius funkciókat is s egyesítheti az összes erőket keretében.

Kifejté, hogy ezeken kívül még az élelmezési kérdések, mezői munka elvégzését célzó intézkedések is jól, csak az egész társadalom lelkes munkássága mellett oldhatók meg, azokat

külön-külön sem a hatóság, sem a társadalom jól meg nem oldhatja, pedig ezeket jól megoldani legszentebb kötelességünk.

Általános elveket bajos felállítani, hanem a helyi viszonyokhoz kell alkalmazkodnia a társadalmi munkának s például, ahol lehet, gyermeknapit otthon is létesíteni, hogy annál többen vehessenek részt a munkában s munkaközvetítést is eszközölnie, hogy senki se hanyóljon.

Ezen és szemtelen más társadalmi feladat s a jövő munkája is csak egy egységes társadalom által intézhető eredményesen s most midőn dicső hadseregünk diadalról-diadalra haladt, mert Istenben vetett hittel, töretlen hűséggel koronás királyá iránt és lángoló hazaszeretettől hevítve küzd az igaz ügyért s egyesült ez érzelmekben felekezeti, nemzeti, faji különbség nélkül, lehetetlennek látszik, hogy ne tudjanak az otthonmaradtak is felemelkedni a haza iránti kötelesség teljesítés azon magaslatára, hogy minden erejüket csakis arra fordítsák, hogy a dicsőséges siker vívassék ki és felejtsek el, vagy tegyék félre az összes elválasztó akadályokat s egyesüljenek a közös munkában a szeretet jegye alatt.

A háboru tartama alatt ez nemcsak kívánatos, hanem mindenkinek szent kötelessége s ezért soha sem volt alkalmasabb idő a társadalom szervezésére, mint most.

Minden erőt csakis a közérdek munkálására szabad fordítanunk s minden anyagi eszközzel támogatnunk e feladatokat. — Régebben rákfenéje volt a társadalomnak nemcsak a szétluzás, hanem az álszűgyen is, mely utóbbi luxusba vitte még a kevésbbé tehetősöket is s anyagi romlást romlásra halmozott.

Ma nemcsak érdem, de hazafiai kötelesség minden luxuskiküszöbölése s a legmesszebbmenő takarékosság minden téren már azért is, hogy a készleteket ne apasszuk, de különösen azért, hogy a legszigorubb kerestülvitt takarékossággal megmentett anyagiakat közélőkre adhasunk.

Ha mindenki naponta számol lelkiismeretével és tárcájával, nem adott-e ki feleslegesen s tett-e eleget hazafiai kötelességének, egy nagyszabású erőforrás fog a társadalom részére megnyílni anélkül, hogy újabb anyagi megérthetést kellene viselnie, csak a luxus, vendégeskedés, álszűgyen eddigi hiabavaló kiadásait fordítsuk e célra; bőségesen elláthatjuk a társadalmi akció költségeit s szebb vendégszeretetet nem képzelhetünk, mint ha hőseink családjait látjuk el s helyesebb luxust nem követhetünk, mint ha nem magunkat cicomázzuk, de az árvaakat látjuk el!

Csak egy szervezett társadalom állhat ellen a bajoknak s bírhatja el azon megterhelhetést, melyet a háboru reája ró. Kéri a társadalom minden tagját, elsősorban a lelkes honleányokat, legyenek apostolai a társadalmi szervezkedésnek, mert csak akkor virulhat fel a hon, ha annak minden otthon maradt tagja teljesíti kötelességét s ha kivétel nélkül minden tagja a nagy gépezetnek, melyet a hazaszeretet lángjával hevített társadalom egészének ereje hajt, egyik munkás részletét képezendi. Javaslatba hozza, hogy ott, ahol a szervezkedés még meg nem történt, vagy kiegészítésre szorul, ez sürgősen megtörténjen s minden járás válasszon képviselőket

a központi bizottságba s egészítettessék ki az eddigi központi bizottság is s a szervezés után állandóan működjen, úgy hogy minden felvilágosítást megadhasson és az esetleges panaszokat azonnal elintézhesse!

A főispán nagy hatást keltett szavai után *Dokus* Gyula alispán szólalt fel s a vármegye közönsége nevében kijelentette, hogy Zemplén társadalma a főispán által kibontott zászlót lelkesedéssel és szeretettel fogja követni.

Skurkay Lénárd sztrái r. kath. plebános is ezt hangoztatta s kérte, hogy a vezetőség részletes utasítást adjon a kifejtendő akcióra.

Gortvay Aladár a megye hölgyközönségének az akcióban való intenzív részvételét tartja szükségesnek.

Ozv. Juhász Jenőné az Újhelyben követett eljárás általánosítást kérte.

Az elnöklő főispán megköszönte és összegezte a felszólalásokat, majd kimondotta a határozatot, mely szerint a helyi bizottságok a központi bizottság kiegészítésül megalakítottak, továbbá a járáások felhivatnak, hogy az anyagi eszközökről tiszta képet adjanak és ezzel a résztvevőknek szíves közreműködésükért köszönetét fejezve ki, az értekezletet nagy éljenzés közepezt berekesztette.

A tavaszi munka.

— ápr. 1.

Lassanként megkezdődik az a nagy tavaszi munka, amely most inkább, mint valaha, az egész nemzet s amelynek sorsa mindnyájunk sorsával közös. A vetési munkálatokra nemcsak a gazdák figyelme és gondja terjed ki: a hadvezetőség épp oly féltő aggodalommal érdeklődik iránta, mint a közönség minden rétege, a mely a kenyér igazi jelentőségét a háboru alatt tanulta meg becsülni. A vetés és aratás s a kettő sikere eddig főleg abból a szempontból volt fontos, hogy valamivel magasabb, vagy alacsonyabb lett a gabona ára, a gazdáknak jó esztendőjük volt, több pénz forgott az országban s kevésbbé voltunk rászorulva idegen segítségre. Most másról van szó, arról, hogy gondoskodnunk kell fiainkról, akik minden nap az életüket kínálják fel és gondoskodnunk kell azokról, akik itthon érzik meg a sok száz kilométerre folyó csaták viharát. A békeben kinek-kinek külön gondja és szerencséje volt, hogy miként tudta a maga életrendjét beosztani és ha az ország produkciójából kevesebb jutott egyre-egyre, ez ellen sem hatósági, sem más uton nem volt orvososság.

Ma már — és a háborunak ez már egyik elkövetkezett diadala — a mindennapi kenyér közös haszon és közös teher. Az ország rendes ellátása a legbiztosabb fegyver ellenségeinkkel szemben s ahogy tavaly nem sikerült az orosz gőzhengernek lezökkennie a Kárpátok innesső aljára, most is, amikor messze férfkötünk be Oroszország testébe, a megvívott sikereket kiegészíti a magyar föld óriási ellenálló képessége. Az ország minden részén összefognak az itthonmaradottak, az aggod, asszonyok, diákok és gyerekek, hogy kipróbálják a földből azt, amire az országnak szüksége van.

Európa éléskamrája voltunk akkor is, amikor bőkezűen adtuk a magunk kincseit, ma első sorban Magyarország szükségletét kell ellát-

nunk és szövetségeseinkkel kell megosztani és kieserélni, ami felesleg mutatkozik. Ezt a feladatot vállaljuk már második éve és a fegyverek harca bármennyire is igénybe veszi férfainkat, terveinket és figyelmünket, mégis az egész ország gondolata és bizalma száll az ország törzse felé, amelyet a Kárpátok megvédenek nemcsak az ellenség, hanem az elemi veszedelmek szabad garázdálkodása ellen is. A nagy tavaszi munka, amelyhez hozzáfogunk, mindnyájunkért való és meg fogja bénítani azt a reménykedést, melylyel ellenségeink várják a mi erőnk megrendülését.

Olvasóinkhoz.

- ápr. 1.

Április elsejével új előfizetésre szólítja fel híveit a Zemplén. Az évnegyed alkalmával a meggyőződéssel fordulunk előfizetőink és olvasóink napról-napra örvendetesen növekvő táborához, hogy mint soha, úgy most sem hangzik el hívó szavunk meghallgatatlanul. Soha sem volt azonban oly közel újság és olvasó, mint most, ebben a világháborúban. A háború óriási arányai, az események rettentően nagy ereje és sokasága, a világtragédiának megsokasodott színpadjai, a szereplőknek gigászi arányban megnövekedett száma, egyszóval már ezek a külsőségei ennek a föld- és égrengésnek, az újságra háritják a rendben tartás, a logikus tájékoztatás feladatát. Ha valamikor igaz volt az, hogy a világ csak a szemével lát, amelyet az újság nyit fel, úgy most látjuk ezt az igazságot a maga teljes erejében. Azonban a háború lelkét, a sok szomorúságot és felemelő momentumot a mi vérünkön, a mi temperamentumunkon át küldjük el minden egyes házba, minden családhoz, hogy a szomorú embert megtárogassuk, az örvendező örömet pedig fokozzuk.

A Zemplén a háború alatt sem tett egyebet, mint máskor. Amit tudott, amire ereje tellett, azt mind a közönségnek, az olvasóinak adta. Nem magunkról kell tehát dicséret ódát zengenünk, hanem az évnegyed alkalmával a Zemplénben olvasóinkról illik elmondanunk, hogy ragaszkodásának, hűségének soha sem adta anynyi tanujelét, mint a világháború idején.

Ez a bizalom biztosítéka annak, hogy amit ezekben a súlyos, megpróbáltatásokkal teljes időkben eslekszünk, jól van téve. A lapot és olvasót egy gondolat hevíti, egy eszme lelkesíti. Ezt a világháborút a dicsőséges békekötésig törhetetlen akarrattal végig küzdjük a rendelkezésünkre álló fegyverekkel. Az itthonmaradottak hangulatát pontosan ismerik a fronton és a külső, meg a belső harcra való ez a harmoniája a győzelemnek egyik záloga.

A Zemplén lelkesedése tehát egyik fegyvere ennek a rettentő küzdelemnek. Ennek a lelkesedésnek fokozására csak olvasóink és előfizetőink támogatása, hűséges ragaszkodása van hivatva és csak ez élesíti azt a kardot, amelyet gonosz ellenségeink ellen kibuztunk hüvelyéből. A Zemplén az új évnegyed alkalmából sem kér egyebet, mint hogy olvasói és előfizetői, hívei és barátai a velünk együttérzésnek a jövőben is azzal adják tanúságát, hogy kitartanak mellettünk s azzal a hűséggel és lelkesedéssel

segítik a mi munkánkat, mint amilyen odaadással és ambícióval teljesítjük mi a hivatásunkat.

Az új negyed év alkalmából felkérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy mai számunkhoz mellékelt postautalványon előfizetésüket megújítani, illetőleg hátrálékaikat beküldeni sziveskedjenek, nehogy lapunk további küldésében akadályozva legyünk.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "

A „Zemplén” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A VILÁGHÁBORÚ.

A sajtóiroda hiteles távirati jelentése.

Frontjainkon a helyzet változatlan.

Budapest, márc. 31.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz és délkeleti hadszíntér:

Nem volt újabb esemény.

Olasz hadszíntér.**Igen kedvezőtlen időjárás miatt a harcokban szünet állott be.**

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A németek elfoglalták Malancourt.

Nagy siker Verdunnél.

Berlin, márc. 31.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arevonál több szakaszán derült időjárás mellett mindkét részről észrevehetően megélezte a tüzérségi tevékenység. A Maastól nyugatra Malancourt helységet és a mindkét oldalról csatlakozó francia védőműveket rohammal elfoglaltuk, 6 tisztet és 322 főnyi legénységet sebesületlenül elfogtunk.

A keleti parton a helyzet változatlan.

Douaumont erődtől délre a francia árkoknál rövid közelharcok fejlődtek.

Az angolok légi harcokban, Arras és Bapaume környékén három kétfedelűt vesztek. Uta-saik közül kettő meghalt. Immelman hadnagy ezuttal immár a 13-ik ellenséges repülőgépet lőtte le.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok tegnap is arra szorítottak, hogy az eddig megtámadott arevonatokon erősen lőték állásainkat.

Balkáni hadszíntér:

A helyzet változatlan.

A legfőbb hadvezetőség.

A sárospataki főiskola áthelyezése.

Válasz Krudy Gyula cikkére.

- ápr. 1.

Krudy Gyulának a neves fővárosi ironok lapunkban is közölt cikkére a következő reflexiót vetjük:

A sárospataki főiskolának Miskolcra való áthelyezésével foglalkozik Krudy Gyula „Pataki deák” cikkében. A cikk írója egy „öreg magyar táblabíró” levelét citálja, aki a hagyományos magyar búval tárgyalja a kérdést és a nemzeti tradíciók szempontjából amellett foglal állást, hogy a pataki főiskola maradjon a helyén. Az „öreg magyar táblabíró” leveléhez néhány megjegyzést fűz a cikk írója, maga is a főiskolának mostani helyén való meghagyása mellett foglalván állást.

Idokot — komolyat és figyelemreméltót — bajosan találunk az álláspont támogatására a lapcikkben. A pataki deákról megmaradt legendák, a hajdani emlékek kegyeletes megőrzése, a Rákóczi-hagyományok azok, amelyeknél fogva a cikk írója nem helyesli a főiskola áthelyezését.

Hogyha főiskolák, kulturintézmények kizárólag azért lennének szükségesekek, hogy hagyományokat ápoljanak, nem volnának egyebek, mint nemzeti tradíciók múzeális őrizői és ha ebből a kétségtelenül ideális hivatásból meg is tudnának élni, akkor igen helyes az intézményt a teljes végkimerülésig meghagyni eredeti helyén. De a főiskolának tanítványokra van szüksége, hogy életképes maradjon, hogy a régi hagyományokból merített erejével a jelent és a jövőt táplálni tudja. Már pedig akár milyen szomorú is, a pataki főiskola elsorvad a mai helyén...

A cikkíró az oxfordi példát emlegeti. Hogy az angolok miért nem helyezik át az oxfordi iskolát Manchesterbe. Bizonyára meg tudna erre a cikkíró is felelni. Mert Oxford nagy város és az iskolája virágzik. Ellenben Sárospatak kis falu lett, amely régen elvesztette eredeti jelentőségét és nem képes többé táplálni a főiskoláját. — A németek a wittenbergi egyetemet Halléba helyezték, pedig a nagy Luther városa volt Wittenberg és az okos német szellem hamar meglátta, hogy az egyetem áldozata lesz a tradíciónak, ha régi helyén hagyják.

De van ilyen példa már nálunk Magyarországon is. A nagyenyedi diák is híres volt valamikor, éppen úgy, mint a pataki. És amikor a nagyenyedi kollégium árvára jutott, siettek átvenni Kolozsvárra, ahol aztán új virulásba kezdett. És a nagyenyedi ösök nyugodtan maradtak továbbra is sirjaikban. A kecskeméti főiskola Pestre került, mert másképpen ez is elpusztult volna. (Pedig Kecskemét nagy város.) A pataki iskola pedig, — figyelje el a cikk írója és az aggodalmas „jó öreg táblabíró ur”, — Miskolcra kerül. Mert ha nem így volna, a híres, nevezetes intézet elpusztultna. Ez pedig igazán vesztesége lenne a nemzeti kulturának.

Sárospatak felett örök időkig a Rákóczi-szellem lebeg, amely serkenti a késő utódokat is. De kit serkentessen a nagy múlt, ha nincs tanítvány, kinek prelegáljon a nemzeti dicsőségről a tanár ur, ha nincs, aki hallgassa? De különben Miskolcra is van olyan történelmi múltja, mint Sárospatak. Ez is Rákóczi-város, itt is színmagyar a nép, itt is megértették mindenkor a nemzeti vágyakat és Miskolc az első között volt, ha nemzeti érzéseikért közös táborba kellett szállni. Miskolcra a reformációnak értékes emlékei és ereklyéi vannak és hagyományai, amiket ápol és tisztel a megértő utód.

A pataki főiskola tehát megfelelő környezetbe jut, ha Miskolcra kerül.

Az iskola jellege megmarad, de virulásba jut, mert olyan talajba kerül, amely táplálni tudja és élettel telve látja el. Miskolc rohamos fejlődése magával viszi majd a főiskolát is, melynek jövője csak így emelkedhetik arra a magasságra, ahová a múlt régen letűnt múlt valamikor állította.

Miskolcraak régi vágya, hogy odakerüljön a pataki főiskola. És az a vágy egyszersmind garantálja, hogy ott szeretettel várják, minden akaratával a támogatásnak fogadják azt. Most azonban az a helyzet, hogy nem ők kértük a főiskolát oda, hanem az kínálkozik. Kéri Miskolcot, fogadják keblére, mert mostani helyén elárul, elpusztul. A főiskola tanári kara kívánja a híres magyar főiskolát megmenteni az enyészettől. És erre egyedüli módnak a Miskolcra való előbbi áthelyezését tartja célravezetőnek, mert a tanári kar előrelát és tudja, hogy csak így mentheti meg a főiskolát a sirtól, amit a szent hagyomány nevében akarnak számára ásni azok, akik ellene vannak az áthelyezésnek.

Mi lehet fontosabb a nemzeti kulturára, de magára a főiskolára is? Ha ott hagyják pusztulni a régi helyén, mint egy élettelen porlado gránátoszlopát a multnak, vagy elviszik olyan helyre, ahol régi jellegével, de friss erővel ápolhatja és szolgálhatja a magyar nemzeti kulturát?

A második fronton.

Ellenőrizni fogják a felmentetteket és szabadságotokat.

- ápr. 1.

A második front itthon van a mezőkön, réteken, kertekben, termő hegyeken, szántásra-vetésre váró ugarokon. Ezen a fronton éppen oly szívóssággal, kitartással, lelkesedéssel és elszántsággal kell küzdenünk, harcolnunk, mint ott, ahol a fegyverek szórják a halálmagot.

Ezen a második fronton is most mindenki katona. Még a be nem sorozottak is. Annál inkább kell, hogy katonáknak érezzék magukat továbbra is azok a mezőgazdák, akiket a hadvezetőség a csapatoktól szabadságra hazabocsátott, vagy akiket a honvédelmi miniszter, mint hadköteleseket a tényleges szolgálatba való bevonulástól hosszabb-rövidebb időre ideiglenesen felmentett.

Felmentés és szabadságolás, mindkettő arra célra történt, hogy akik ezekben a kedvezményekben részesülnek, valamenyien éppen oly katonai fegyelmességgel végezzék az idehaza rájuk váró közmunkákat is mint azok a bajtársaik, akik fegyverrel szolgálják a hazát szerette az első frontokon. A felmentetteknek és szabadságotoknak egy percére sem szabad megfélekedniük arról, hogy ők katonák és a nyert kedvezményt nem szabad alkalmul használniuk holmi kényelmeskedésre, hanem dolgozniok kell kettőzött buzgalommal és pedig nemcsak a saját maguk gazdaságában, hanem a másokéban is különösen az árván maradt földesek ahonnét a gazda hiányzik. Ha a saját gazdasági munkáik legsürgősebb részét elvégezték, siessenek a szomszédok, ismerősök segítségére, vagy jelentkezzenek azonnal a hatóságoknál s ahova ezek dologvetésre rendelik őket: menjenek oda ellenvetés, változtatás nélkül, parancsszóra, épen mint a katonaságnál.

Ezt annál is inkább köteleességnek megtenni, mert a honvédelmi miniszter

er a ha felmentés szigorua nyagság get tapa kell felj badságo ménye a Teh közügyé dolgozni ámmal, zettel. A ingyenb ságban

Hom

Apáthy

Hor bentő, s ban. A hosszú tagja fő gának ben tra erkölése

Sándor volverre ban kis

A áldozat szerény, lott és ben lát kor nag monnár lődött k veredett lan kár tonosan tében e Partner hisz a távozás s ezek ronát n idegen ami ese marosar

Hor jól van nyairól szokás, Apáthy bánya p Mégis legfőbb szonegy töle. Va a katasz statálták tettek f dékot a dezze. A fához fo nerei, — réssel s mikor ő zetet, a volna, le sem

Az ugyszólv ment vég hogy üg mi sem relátható zatos lel s itt hag Rier vább...

Ho naptól juk ma kápráz érhet a vidéket vénye

er a hatóságokat utasította, hogy a felmentetteket és a szabadságot szigorúan ellenőrizték s akikről bizonyosságot, huzódóaszt, engedetlenséget tapasztalának; azokat táviratilag kell feljelenteniök, hogy tőlük a szabadságolás vagy felmentés kedvezménye azonnal elvonassék.

Tehát a második fronton is a közügyért, a hazáért kell harcolni, dolgozni, még pedig nemcsak immel-ámmal, hanem lelkes kötelességér-zettel. A fáradozás különben sem vész ingyenbe, mert minden idegen gazda-ságban végzett munkáért díjazás jár.

Homonna szenzációja

Apáthy János tisztartó tragédiája.

Homonna városát egy megdöb-bentő, sajnálatos eset tartja izgalom-ban. A város egyik közismert, sőt hosszú időközön át köztisztelőben álló tagja főbe lőtte magát s öngyilkossá-gának körülményei különös mérték-ben tragikusak és közállapotainkra, erkölcsünkre sajnálatosan jellemzők.

Apáthy János, gróf Andrássy Sándor tisztartója a grófi kertben re-volverrel agyonlőtte magát és nyom-ban kiszenvetett.

A szerencsétlen ember a kártya áldozata. Hosszu éveken át munkás, szerény, tisztességes ember hírében állt és munkakörét a legbecsületeseb-ben látta el. A háboru idejében, ami-kor nagyon sok katonaság volt Hom-onnán, ott erősen kártyás világ fej-lődött ki, amelybe Apáthy is beleke-veredett. A tapasztalatlan, rutinirozat-lan kártyás vesztett és vesztett foly-tonosan; azt mondják, hogy soha éle-tében egyetlen alkalommal sem nyert. Partnerei homonnaiak voltak, — mert hisz a kártyaszervevény a katonaság távoztása után is tovább tombolt, — s ezek lassanként mintegy 50,000 ko-ronát nyertek el tőle. Ez az összeg idegen pénz volt, mert hiszen Apáthy, ami csekély saját pénze volt, azt ha-marosan elvesztette.

Homonna kis város, ahol nagyon jól vannak az emberek egymás viszonyairól informálva; így, mint mondani szokás, deklarált dolog volt, hogy Apáthy idegen pénzzel játszik s próbálja pótolni a már meglévő hiányt. Mégis játszottak vele, — és pedig legfőképpen a Casinóban folyt a hu-szonnegyes, — és egyre többet nyertek tőle.

Vagy két hét előtt bekövetkezett a katasztrófa. Az uradalomban kon-statálták a hiányt, — de azért nem tettek feljelentést; újra és újra hala-dékat adtak neki, hogy a bajt ren-dezze. A szerencsétlen ember fűhöz-fához fordult, de hiába. Kártyapart-nerjei, — a jó barátok, — minden ké-réssel szemben süketek voltak, sőt mikor őszintén feltárta nekik a hely-zetet, azt vágták oda: „Ha tudtuk volna, hogy idegen pénzzel játszol, le sem ültünk volna veled.“

Az esetről egész Homonna tudott, ugyszólván a nagy nyilvánosság előtt ment végbe Apáthy végső erőfeszítése, hogy ügyeit rendezze. És miután sem-mi sem sikerült, bekövetkezett az elő-relátható vég: a 46 éves ember irtó-zatos lelki harc után főbe lőtte magát s itt hagyta özvegyét és 3 áróját.

Rien, ne va plus . . . Nincs tov-ább . . .

HIREK.

Hogy csillog-villog a tavssz! A sok szürke, ködös, fázós naptól könnyelábbadó szemmel szív-juk magunkba a sugárzás minden káprázatát. Az utak mentén — el-érhet az ujhelyi fantázia messzebb vidéket is, amikor a természet ös-vényein akar vándorolni? — szo-

morkodó poros fák apró rügyeket dugdosnak ki és az élet vágya va-lóssággal rikoltozni szeretne belő-lünk is. Mindennek egészen más színe van. Az égnek, a levegőnek, az asszonyi szemnek. Hajnal felé felébredünk s az ablakon beáradó tiszta és hűvös fényesség egyszerre eszünkbe juttatja, mennyire rabok vagyunk a gondok tömlőcében. Hát mindig így lesz: öröm nélkül, boldog kacagás nélkül, az este az ag-godalomok mély vizébe merül le, a reggel előtt pedig ott áll a végte-len bizonytalanság?

A tavaszi napsütés a merész ter-vek vig kovacsolásának, a termé-keny munka megalapozásának és az energiának az ideje. Tehetetlen-séggel érezzük, hogy az a borzal-mas földindulás, amely már két esztendője reszketőti alattunk a ta-lajt, a természetnek és az életnek ezeket a legmélyebb vonatkozásait is megzavarta. A világtűzvész láng-jai között, mikor valamennyiünk minden sóhajta, gondja és reménye imádság, amely kedvez-seink sorsáért remeg, ki mer a jövő számára dolgozni?

Oh, az első tavaszi napokat fájdalmas meghasonlással fogadjuk! Nem tavasz az, amelynek mosolya nincsen. A sugarak kényes jókedv-el rajzolnak arany betűket a lá-bunk elé: mindig csak egyféleké-ppen olvassuk el ezt a titkos írást. Az élet most támad fel az egész vi-lágon, vajjon mikor távozik hát a pusztulás és a gyász ideje? Inkább dördüljön meg most utóljára min-den fegyver, zengjenek az ágyuk és zúgjon le az utolsó nagy döntő roham. Micsoda tavasz lesz az, a mikor végre az égből srappeliek sivitása helyett szelid pacsirtaszó hangzik le!

— Nagy adományok az ankét al-kalmából a hadiárva javára. Várme-gyénk főispánjától vettük a következő köszönő sorokat:

A társadalmi értekezlet után a hadiárva javára gróf Szé-chenyi Ernő és neje 1000 (egy-ezer) koronát, Beregszász Ist-ván 100 (egyszáz) koronát, — a központi segélyező bizottság céljaira dr. Kállai József 200 (kettőszáz) koronát ajánlott fel, amely nemeslelkű adományok-ért ez uton is leghálásabb kö-szönetemet tolmácsolom.

Sátoraljaujhely, 1916. márc. hó 30-án.

Szinyei Merse István, főispán.

— Székely Imre halála és teme-tetése. Mint mély részvéttel jeleant-juk, a város egyik régi, közkedvelt és köztisztelőben álló polgára, Szé-kely Imre, a Sátoraljaujhelyi Takar-ékpénztárnak évtizedeken át volt ér-demes pénztárosa, elhunyt. A meg-boldogult mintaképe volt a józan, be-csületes, munkás magyar embernek, a mellett társadalmi téren is mindig ki-vette a részét minden áldásos és hasz-nos mozgalomból. Éveken át főpa-ranesnoka volt a régi önkéntes tűz-oltó-testületnek s ebben a tisztében is a város hálás elismerését érdemelte ki. Negvenhárom évet, — példátlanul nagy időt, — töltött intézete szolgál-tában s könnyes részvételt fogadták elhunytának hírére nemcsak hozzátar-tozói, de mindeki, [a ki őt ismerte. — Temetése az általános rész-vét impozáns megnyilatkozása mellett ment végbe. A temetésen kivonultak a régi tűzoltók a régi zászló alatt Dókus Gyula alispán vezetésével. A sirnál szép beszédet tartott Gnädig Lipót kir. főmérnök barátai nevében, akik soha el nem muló szeretettel őrzik meg emlékét.

A gyászest alkalmából Székely Imre sátoraljaujhelyi jó barátai kos-zorumegeválás címén 43 koronát ad-tak át lapunknak a zempléni hadi-

árva javára. Ezzel együtt e célt szol-gáló újabb gyűjtésünk, (az 1000 ko-rona beszolgáltatása óta), 122 koro-nát tesz ki.

— A főispán adománya a Vörös Kereszt részére. Szinyei Merse Ist-ván főispán lapunk főszerkesztőjéhez, mint a Vörös Kereszt Egylet ujhelyi fiókjának pénztárosához ismét 50 ko-ronát juttatott, mint az általa felaján-lott adomány áprilisi járulékat.

— Thomán István és Perczel Sári hangversenye Kassán a zempléni orosz-dulta falvak javára. A Kassai Kazin-czykór ma, április hó 1-én este 8 óra-kor a Schalkház-szálló dísztermében Thomán István zongoraművész, az orsz. m. kir. zeneakadémia nyug. ta-nára, a zempléni származású kiváló művész és L. Perczel Sári ének-mű-vész közreműködésével a zemplén-megyei orosz-dulta falvak felépíté-sére és részben a kassai és abauj-tornamegyei hadirokkantak javára hangversenyt rendez. A hangverseny-nek, mely kiváló művelzetet ígér, bizonyára a zempléni közönség köré-ből is sok látogatója lesz.

— Választások a városnál. Csak alig egy-két hete zajlott le a városnál a főjegyző behelyettesítése és az ügy-ési állás miként való ellátásának kér-dése s már a legközelebbi napokban ismét személyi kérdések elintézése ke-rül sorra a városnál. Sőt ezuttal vég-leges betöltéséről van szó egyes álla-soknak. Mint értesülünk, április 10-ike táján választó közgyűlés lesz a vá-rosnál, mely alkalommal a Szöllősy Sándor nyugdíjazásával már rég meg-üresedett főszámvevői és a Mitrik Mi-hály elhalálozásával megüresedett köz-gyami állásokat töltik be véglegesen. A kettő közül különös érdeklődésre tarthat számot a főszámvevői állás be-töltése, mint amely állás a városi köz-igazgatásnak egyik fontos szerve. — Mint halljuk, több pályázó lesz, akik közül azonban legtöbb kilátása van Láncai Aladárnak, aki már mintegy három éve tölti be helyettesi minő-ségben közmegelegedésre ezt az állást. Ő tulajdonképpen a felfüggesztés foly-tán megüresedett alszámvevői állásra let annak idején behelyettesítve, utóbb azonban a főszámvevő nyugdíjaztatása után egymaga látta el sikeresen és ön-állóan vezette a számvérvőséget. Ily körülmények között minden méltá-nyosság amellet szól, hogy aki ily hosszú időn át minden törekvését, min-dén munkaejét a városnak szentelte és pályafutását erre a munkásságára kívánta alapítani, ha csak valami nyo-matékos ok nem szól ellene, semmi esetre se mellőztessék. Minthogy pe-dig Láncai Aladár tevékenysége és hi-vatali működése elien tudomásunk szerint sem fölöttes hatóságainál, sem a képviselőtestület előtt semmi pa-nasz nem merült fel, valószínűnek tartjuk, hogy a választásnál az egész képviselőtestület méltányolni fogja ezt a szempontot.

— A szini szezon. Mint értesü-lünk, Fodor Oszkár szinigazgató már beküldötte az április 12-én megnyi-tandó szini szezonra szóló előleges je-lentését. A szezon a „Szibill“ c. pom-pás operettel nyitják meg. A társulat tagjai között a magyar színész elis-mert és megállapított értékű oszlopai-val — Krémer Jenő, Könyves Jenő, Falussy István, Fodor Oszkár stb., — találkozunk, a női tagok is a legki-válóbbak, aminőket csak kívánni le-het. Az előleges szini jelentés alapján, melylyel legközelebb foglalkozunk részletesen, kétségtelen, hogy ez idén olyan szini évadunk lesz, aminőben már évtizedek óta nem volt részünk.

— A bodrogközi Nőegylet köny-veket küld a harctérre. Annak a ne-mes és okos mozgalomnak, melyet lapunkban nemrég ismertettünk, már is akadtak Zemplében is lelkes pár-tolói. Így, amint értesülünk, a gróf Mailáth Józsefné elnöklété alatt álló Bodrogközi jótékony Nőegyesület — a harctéri katonák szellemi szórakoz-tatására — népkönyvtárból 500 kö-tetet adományozott.

— A Pannónia öngyilkosa. Szerdán reggel 8 óra tájban az ujhelyi Pan-nónia szálloda egyik vendégszobájá-ban öngyilkossági szándékkal magára lőtt egy ismeretlen fiatal ember. Az idegen előző napon vett szobát a szál-lodában s magát Klein Herman be-regszászi kereskedő néven jelentette be. Az öngyilkosságról azonnal érte-sítették a rendőrséget. Mikor a bizott-ság kiment, az öngyilkos még eszmé-letlenül volt, de a hozzá intézett kér-désekre semmit sem akart válaszolni. Párhoda detektív megállapította, hogy az illető tényleg Klein Herman, ba-rabási illetőségű, 21 éves vaskeres-kező segéd, aki legutóbb egy bereg-szászi cégnél volt alkalmazva. Főnöke nemrégiben 1600 koronát bizott reá és elküldötte valami bevásárlások vé-ggett. A rendőrség talált is nála egy nyugtát egy általa eszközölt 800 ko-ronás bevásárlásról, azonkívül több mint 300 korona készpénzt találtak nála. Tettének okát még mindig nem tudják, mert állapota nem engedte meg, hogy újra kihallgassák, remélhető azonban, hogy az öngyilkosjelölt, aki két golyót röpített mellébe, életben marad. Csütörtökön az Erzsébet-köz-kórházban, ahová beszállították, ope-rációt végeztek rajta, amely jól sike-rült.

— Szénkéneffogyasztók figyel-mébe. Tekintettel a tavaszi gazdasági munkákra, a mai fuvardrágaságra és hiányra, a Zemplénvármegyei Gazda-sági Egyesület figyelmezteti a szén-kéneffogyasztó szőlősgazdákat, — megkímélendő őket a fuvarok hiába-való beküldésétől, — hogy a szénké-negraktár kezelőjének katonai szol-gálat okából távolléte miatt és más kezelő hiányában szénkének további intézkedés ki nem szolgáltatható.

— A városi moziban, szombaton, április 1-én kitűnő műsor lesz. Szin-re kerül egy nagyhatású társadalmi dráma: „Az áldozat“, azonkívül egy kacagtató vígjáték: „A rézkirály“ a főszerepben Elise Frölich és Carl Alstrup, a közkedvelt szalon komikus. Vasárnap, április 2-án a mult alka-lommal elmaradt „Forradalmi nász“ kerül színre. Ez a világhírű, gyönyör-ű film óriási sikert aratott mindenütt. Fényes kiállítású, rendkívüli látvá-nyos darab. A forradalom idejében, Párisban játszódik le. Változatos, for-dulatokban gazdag, mindvégig le-bilincselő film. A főszerepben a vi-lághírű Psylander, Betty Nansen és Nicolai Irahansen játszanak; ami már magában véve elég garancia ahog, hogy a film a legelsőik közül való. Ezen kívül kitűnő kísérő műsor lesz.

Egy jó karban lévő, lehetőleg rövid zongora megvételre kerestetik.

Czím a kiadóhivatalban.

NYILT TÉR.)*

Hirdetmény.

A „Bodrogközi Takaré-k-pénztár“ Királyhelmeccz közhírré teszi és a betét-tulajdonosok tu-domására hozza, hogy a nála 4 1/2 %-nál magasabb kamatláb mellett elhelyezett betétek kamatlábat

f. évi április hó 1-től

további intézkedésig

1 0/20-kal

leszállítja.

Kelt Királyhelmeccz, 1916. évi március hó 31-én.

Az igazgatóság.

Főszerkesztő és lap tulajdonos: Ehlert Gyula
Felelős szerkesztő: Teleky Sándor.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekezünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 1 koronáért minden gyógyszertárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Petrik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálata szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegségeket fertőtlenítésére, antiseptikus köztözséknél (sebekre és daganatokra) kéz és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. — Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépi, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 1 K. 60 fillér.

Fodormenta-Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint a toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Nehány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

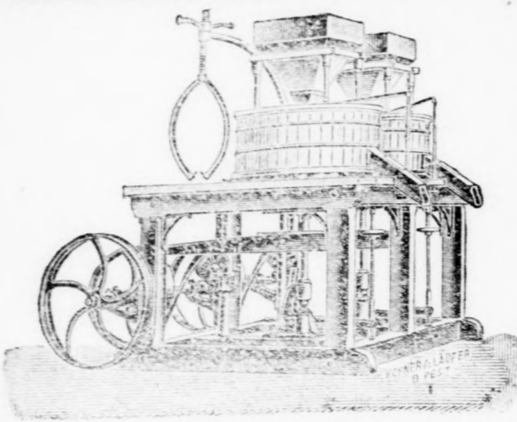
Eredeti üvegeje 1 K. 60 f.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszertárban, drogériában. Kivánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az **Egészség és fertőtlenítés** című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

SÁTORALJAUJHELYI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR

ROTH BÉLA SÁTORALJAUJHELY.

Mindenféle mezőgazd. s egyéb gépjavitási munkákat vállal szakszerűen, pontosan és gyorsan elvégezni.

Összes malmi gépek, benzínmotorok, gőzgépek, és építőgépek üzemképes állapotban raktáron.

Összes közlőművek és mindenféle géprészek a legnagyobb választékban. — Uj öntvények rendelés szerinti elkészítése. — Hengerrovátkolások gondosan és gyorsan végeztetnek.

— füstölős műhely. — Rézöntöde. — Autogénhegesztés.

Sürgőnyozlm:

Roth Béla, Sátoraljaujhely.

Telefon: 57. szám.

KÖZGYÜLÉSI MEGHÍVÓ.

A bodrogszerdahelyi immunis homoki szőlőtelep részvénytársaság részvényesei

folyó évi április hó 16-án délelőtt 11 órakor

Sátoraljaujhelyben, a Zempléni megyei kereskedelmi, ipar-, termény- és hitelbank helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívataknak.

Tárgyak:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1915. évi gazdálkodás eredményéről.
2. Az 1915. évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kifizetése iránti határozat hozatala.
3. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak adandó felmentvény iránti határozat.

A mérlegre vonatkozó igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentést a t. részvényesek a közgyűlés előtt nyolcz nappal, naponként d. u. 2-4 óráig Sátoraljaujhelyben, a Zempléni megyei kereskedelmi, ipar-, termény- és hitelbank helyiségében Fejér Elemér társulati titkárnál megtekinthetik.

Sátoraljaujhely, 1916. márczius hó 31-én.

az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályok 20. §-ából.

A közgyűlés áll azon részvényesekből, kik a közgyűlés előtti időben részvényeiket az igazgatóságnál elienyugta és szavazati jegy mellett letéteményezik.

CZIMBALOM-RAKTÁR.

SCHUNDA-féle szab. hírneves

— CZIMBALMOK —

állandó bizományi raktára

Sátoraljaujhely, Erzsébet királyné-utca 18. sz. alatt.

— Igen kedvező részletfizetési módzatok. —

Sátoraljaujhely. Nyomatott Ehlert Gyula „Zemplén” könyvnyomtatásintézetében.

Meghívó.

A Velecz és Környéke Keresztény Fogyasztási Szövetkezet 1916. évi április 9-én délután 3 órakor, a róm. kath. iskola helyiségében tartja évi rendes közgyűlést, melyre az összes tagok tisztelettel meghívataknak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1915. évi mérleg előterjesztése, megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.
4. Netáni indítványok.

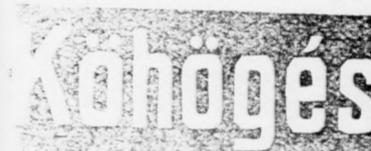
Az igazgatóság.

Orvosok

ajánlása szerint legjobb köhögés elleni szer a

használgják a „3 Fenyő”-vel. Milliő ember használja

rekedtség, elnyálkásodás hurut, köszvény és számköhögés, valamint övö-szer meghülés ellen, ennél-fogva szívesen látott gyógyszer minden harcoknak.

6100 közjegyzőleg hitelesítet bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f. Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Kardos Zsigmond, Ehlert Gyula, Kádár Gyula és Kincsesy Péter gyógyszer-táraikban s Hrabéczy Kálmán drogériájában, Sátoraljaujhelyben, — Kronovits Miksa gyógyszer-tárában Nagymihály, Fábian Arnold gyógyszer-tárában Homonna, Hazay Géza gyógyszer-tárában Töketerebes.

A

ROVÁS

című rovatot olvassa el naponként a Budapesten megjelenő

AZ UJSÁG

politikai napilapban. A háborús helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bő hirrovat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész.

Egyes példány ára 12 fillér.

Kapható minden ujságárusítónál.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 32 korona
Félévre 16 " "
Negyedévre 8 " "
Egy hónapra 2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-u. 54.